Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia powszechna: okresy młodszy przedrzymski i wczesnorzymski - ćwiczenia , PG_00200193		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski język polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	0.0	0.0	30.0	0.0	0.0	30

W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z kulturą materialną kultury lateńskiej (okres środkowolateński i późnolateński) oraz społeczności barbarzyńskich od młodszego okresu przedrzymskiego (LT C, D = faza A) po okres wczesnorzymski (faza B).

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_W01] Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu archeologii oraz ujęcia teoretyczne służące wyjaśnianiu zależności między nimi. Posiada uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu rzymskiego oraz podstawowe pojęcia służące ich analizie i interpretacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych.	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ARCHL3_W05] Zna główne zagadnienia prahistorii Europy w ujęciu porównawczym	Zna i rozumie główne zagadnienia prahistorii Europy w młodszym okresie przedrzymskim i wczesnym okresie rzymskim w ujęciu porównawczym, w tym zróżnicowanie kulturowe Barbaricum oraz kontakty ze światem celtyckim i rzymskim	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego
	[ARCHL3_U02] Potrafi dobierać i stosować metody oraz narzędzia właściwe dla pracy archeologa, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, do rozwiązywania typowych oraz wybranych bardziej złożonych problemów z zakresu archeologii	Potrafi stosować podstawowe metody i narzędzia właściwe dla archeologii młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu rzymskiego, w tym techniki informacyjno-komunikacyjne, do analizy i interpretacji wybranych materiałów archeologicznych, stanowisk oraz zjawisk kulturowych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem wykorzystując specjalistyczną terminologię z zakresu archeologii oraz opracowywać i prezentować treści związane z dziedzictwem archeologicznym, w tym materiały popularyzatorskie	Potrafi stosować specjalistyczną terminologię dotyczącą młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu rzymskiego oraz opracowywać i prezentować treści związane z materiałami archeologicznymi, stanowiskami i zjawiskami kulturowymi omawianymi na zajęciach	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą dziejów Europy od czasów kultury celtyckiej po rozwój społeczeństw wczesnego okresu wpływów rzymskich, ze szczególnym uwzględnieniem kultury materialnej społeczności barbarzyńskiej i oddziaływań na nią świata śródziemnomorskiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego
	[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii okresów młodszego przedrzymskiego i wczesnorzymskiego.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[ARCHL3_U06] Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole.	[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników	Potrafi współdziałać w zespole przy analizie wybranych źródeł archeologicznych i problemów badawczych dotyczących młodszego okresu przedrzymskiego oraz wczesnego okresu rzymskiego, w tym przy interpretacji materiałów, stanowisk i zjawisk kulturowych omawianych na zajęciach	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa	Zna i rozumie wybrane teorie, metody badawcze oraz narzędzia warsztatu archeologa wykorzystywane w analizie źródeł archeologicznych z młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu rzymskiego	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego
[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczką ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu archeologii.	[SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Potrafi brać udział w debacie – przestawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU5] realizacja zadania problemowego
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu

Periodyzacja okresu przedrzymskiego i wczesnorzymskiego; prezentacja i charakterystyka źródeł materialnych kultury lateńskiej oraz kultur okresów młodszego przedrzymskiego i wczesnorzymskiego; materiały z cmentarzysk i osad; ćwiczenia z materiałem; datowanie zespołów zawartych oraz określanie ich przynależności kulturowej.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiadomości z zakresu pradziejów powszechnych, historii starożytnej i geografii, umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Preznetacja multimedialna na wybrany temat	51.0%	10.0%
Datowanie zespołów zwartych (praca indywidualna i grupowa)	51.0%	15.0%
Rozpoznawanie i datowanie zabytków	51.0%	15.0%
Kolokwium, wejściówki	51.0%	60.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

K. Godłowski, *Okres lateński w Europie* Kraków 1997.

J. Wielowiejski (red.), *Prahistoria ziem polskich: późny okres lateński i okres rzymski*, t. V, Wrocław 1981.

T. Dąbrowska, *Wczesne fazy kultury przeworskiej. Chro-nologia zasięg powiązania*, Warszawa 1988.

T. Bochnak T., *Importy celtyckie w kulturze przeworskiej i oksywskiej na ziemiach polskich w młodszym okresie przedrzymskim. Zróżnicowanie drogi napływu kon-tekst kulturowy*, Rzeszów 2014.

M. Grygiel, *Chronologia przemian kulturowych w dobie przełomu starszego i młodszego okresu przedrzymskiego na Niżu Polskim*, Łódź 2018.

	Uzupełniająca lista lektur	J. Kostrzewski, *Die ostgermanische Kultur der Spätlatè-nezeit*, Mannus-Bibliothek 1819, Leipzig-Würzburg 1919. O. Almgren, *Studien über Nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte mit Berück-sichtigung der provinzialrömischen und südrussischen Formen*, Mannus-Bibliothek 32, Leipzig 1923. R. Madyda-Legutko, *Die Gurtelschnallen der Romischen Kaiserzeit und der fruhen Volkerwanderungszeit im mitteleuropaischen Barbaricum*, BAR. International Series, 360, Oxford 1986. A. Strobin, *Ceramika naczyniowa kultury oksywskiej*, Gdańskie Studia Archeologiczne. Monografie 2, Gdańsk 2011. R. Wołągiewicz, *Ceramika kultury wielbarskiej między Bałtykiem a Morzem Czarnym*, Szczecin 1993. P. Łuczkiewicz, Uzbrojenie ludności ziem polskich w młodszym okresie przedrzymskim, Lublin 2006. B. Kontny, *Archeologia wojny. Studia nad uzbrojeniem barbarzyńskiej Europy okresu wpływów rzymskich i wędrówek ludów,* Oświęcim 2019.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Części stroju w młodszym okresie rzymskim i w okresie rzymskim, ozdoby, uzbrojenie, narzędzia i przybory, ceramika.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.